

עוד יזכור לנו אהבת איתן

**ביום אחד נפלו עליה השמים, כך היו
אנשים מספרים את סיפורה. ביום אחד
התקרבו אליי השמים, ככה היא מספרת.**

תמי לבקוביץ, אלמנה צעירה שליוותה
במשך שנה וחצי את בעלה במחלקות
האונקולוגיות.

'אני בריא'. הוא אמר, 'אבל יש לי את
המחלה'. כה היו דבריו של בעלה הרה"ח ר'
חיים יצחק לבקוביץ זצ"ל.

**חמותה, הגב' חנה לבקוביץ, מצטרפת
אליה במילים של געגוע, של חיזוק
ועוצמה.**

תמי וויס

היא ניסתה להיות רגישה, אמרה שהרפואה מתקדמת ושיכולות להיות הפתעות בדמות טיפולים חדשים

”ד

זוג צעיר, שנה אחרי החתונה, והחיים לפניהם. יחידת דיור בבית שמש, ביקורים אצל ההורים, חלומות, שאיפות, עבודת השם בשמחה. יופי של חיים רוחניים. ותכניות לפסח ראשון עם שיש מוכשר בבית. אבל אז נקש הניסיון על הדלת. “ששה חודשים לפחות הוא סבל מכאבי גב שהלכו והחמירו”, מספרת **תמי**. “הוא ניסה פה וניסה שם, מיצה את מגוון הטיפולים הקונבנציונליים והאלטרנטיביים ובפסח הגענו להתארח אצל ההורים שלו. כשאמא שלו ראתה שהוא לא מסוגל לשבת מרוב כאבים, היא גררה אותנו למיון בחול המועד. אף אחד מאתנו לא היה מדי דרמטי בדרך לבית החולים או בציפייה למיון אבל חמותי אמרה ‘אם אתם כבר פה, אני צריכה לעשות את ההשתדלות שלי’.

בבית החולים הפנו אותנו לבדיקת סי טי וכבר באותו יום נפלה עלינו הפצצה: ממצא אונקולוגי בגב. ובמילים בוטות יותר: המחלה הנוראה.”

בום.

זיכרונות:

אני רוקד, אני יהודי

תמי נושמת עמוק, משחזרת שוב את אותן דקות שבין חיים לחיים: “בירכתי המוח של כל אחד מאתנו, אי שם בתא אפור שאסור לגעת בו, יושב פחד מאותה מחלה קשה. שלא נדע עליה, שלא נכיר. ופתאום, כשזה קורה, וכשרופא מקשר את האבחנה הקשה אל בעלך הצעיר, את מוצאת את עצמך בעיקר המומה. מה, אנחנו הרי אנשים רגילים. איך זה קשור אלינו...?”

את לא מוצאת מילים בפה, לא יודעת מה להגיב, ורק מחכה לרגע שהופס, תתעוררי מהחלום הנורא הזה לבוקר שטוף שמש יפה. בוקר של חול המועד, מצה עם חביתה וארוחת חול המועד מושקעת אצל ההורים. בשלב ההוא הממצאים היו עדיין שטחיים ולא מדויקים, הרופא ציין שאנשים נרפאים מהמחלה ושישנם היום טיפולים, אבל למרות הכל הבשורה הייתה קשה לבליעה. הלם נפל על החדר.

בעלי מיד דיבר מיד אמונה. כשאני חיפשתי מילים בחלל הגרון הריק הוא הרים יד ואמר לרופאים: ‘אנחנו רק בובות. אני מזיז עכשיו יד? לא. זה לא אני. זאת בובה על חוט’. וזהו. הבשורות הקשות יותר הגיעו רק אחרי

שבועיים, אבל בינתיים עוד הספקנו לנסוע לאומן...”

לטוס!

”כן. הנסיעה הזאת, לכשעצמה הייתה נס ופלא.

עוד לפני הכל, כשהחיים היו די רגילים, אם לא לוקחים בחשבון את כאבי הגב, קנינו כרטיסים לנסיעה לציון הקדוש מיד אחרי פסח. ב’עין כרם’, אחרי שלקחו ביופסיה, אמרו שהוא חייב להתייצב ביום ראשון הבא לקבל תוצאות ברורות. ‘אין בעיה’, הוא אמר: ‘אבל יש לי טיסה לאומן’.

‘אתה לא תיסע במצב שלך’, הם אמרו לו, והוא קרץ: ‘חכי, הם לא מכירים את רבנו’... למעשה אף אחת מחברות הביטוח לא הסכימה לבטח אותו בשעה שהוא יודע שהוא חולה, אבל לא יודע להגדיר באופן ברור את המחלה, ואני נטיתי להתייחס ולהישאר בארץ. ביום ראשון בשעה שבע כבר היינו אמורים לצאת מהבית, ובשעה אחת עדיין לא היה לנו ביטוח... בשעה אחת הסתדרו הדברים באופן פלאי. הוא היה כה כאוב, עד שלא היה יכול אפילו להתכופף לגרוב לעצמו גרביים.... אבל הוא היה רגוע. ‘את תראי, אם רבי נחמן הזמין אותנו- אנחנו ניסע’.

מסתבר שהוא הזמין. ונסענו.

כשחזרנו כבר הייתה התמונה ברורה יותר, כואבת יותר. כבר היו ביופסיות והרפואה דברה ברור: ‘תראה’, היא אמרה לבעלי. חמותי ואני יושבות שם אתו בחדר. ‘אין למחלה שלך תרופה’.

היא ניסתה להיות רגישה, אמרה שהרפואה מתקדמת ושיכולות להיות הפתעות בדמות טיפולים חדשים. היא הבטיחה שתמיד יהיה הצוות הרפואי לצדנו כדי להקל.

אבל האמת הייתה קשה. מרה מכדי להכיל.

אין למחלה שלך תרופה כרגע.

זהו.

היינו זוג צעיר. שנה וארבעה חודשים אחרי החתונה. ופתאום בא מישו מולנו ומדבר על סוף.

ישבתי פעורת פה כשהוא בירר מיד אם השיער שלו ינשור ו’אם הוא הולך להראות כמו הילדים של עזר מציון’.

תכנית הטיפולים הייתה מאריכת חיים. כי למחלה שלו, כמו שאמרה הרופאה מיד, אין תרופה.

אבל בעלי בו לרופאים, ירק לתחזיות השחורות, הניף שתי רגליים והתחיל לרקוד.

כן, ככה יצאנו מחדר בשורות האיוב והסוף: אנחנו בוכות והוא רוקד.

‘למה אתה רוקד?’ שאלנו אותו.

‘אני רוקד על זה שאני יהודי’, הוא ענה והמשיך לפזז מול העיניים המטושטשות

שלנו ‘אם לא הייתי יהודי- איך הייתי מקבל כזאת בשורה?’

מלכויות:

”עבודת האמונה היא שלי”

תמי, את מספרת לנו פה דברים לא נתפסים. כדי שנבין יותר, ככה הוא היה תמיד?

“אחת ההבנות שלי מהניסיון שלנו ומהחיים לצד בעלי היא שאמונה היא משהו שקונים.

שקל אחרי שקל, צעד אחרי צעד. ומי שחי אמונה בפרטים הקטנים של חייו, זוכה להחזיק בה גם ברגעים שהחבל שלו מתנענע חזק מאד מעל לתהום. אז כן, הוא תמיד חי אמונה. הוא גדל בבית מלא אמונה מרצפה עד תקרה, הוא התחבר כבחור בן שבע עשרה לתורת זקנו רבי נחמן מברסלב צוק”ל, והוא השקיע שעות רבות בהעמקה באמונה, בתפילה, בשמחת אמת, בקשר קרוב ואוהב לה’ יתברך. מאז שהכרתי אותו- הכרתי איש מחובר בכל מאודו לאבא בשמים. הוא לא רק קם לתיקון חצות בכל לילה, הוא לא רק התתפלל כל תפילת שמונה עשרה שעה ארוכה, הוא חי את ה’ ביום יום. בכל שאלה הכי פשוטה כמו איפה נהיה בשבת כיוון המחשבה שלו היה: ‘מה את אומרת, מה יעשה יותר נחת לה?’ זה היה השיקול, זה הקו המנחה בכל הכרעה פשוטה ויומיומית של הזוג הצעיר שהיינו.

מעולם לא הסכים לומר שהוא אוהב מאכל כלשהו, אף שבהחלט היה יכול להנות מאוכל.

לאהוב, כך אומר, אוהבים את ה’. כשניסינו להספיק את האוטובוס, וכשהוא חלף הגיב בעלי אוטומטית: ‘טוב, זה לא האוטובוס שלנו’. הוא למד שעות ארוכות ספרים של אמונה ותרגל ויישם ודיבר אמונה בלי סוף.

אז כן, הבסיס היה קיים, אמונה הייתה נטועה שם עמוק בלב, אבל עבודה בהחלט נשארה. גם בזמנים הכי קשים הוא לא הניח לאותה עבודה. הוא אמר לי: ‘לא חלמתי אף פעם שתהיה לי כזאת עבודה בנושא של שמחה. ואני מרגיש שה’ מעלה אותי כל הזמן עוד כיתה ועוד כיתה”.

ר’ חיים איצ’ה היה אדם חכם. הוא היה עמוק ומבין. כל אותם כשרונות לא מנעו ממנו

אם נכה הוא בלי כדורים, איך הוא יהיה עם? מה אתם רוצים, שהוא ירקוד על הטנדרים!?

לאחוז באמונה בדבקות מוחלטת, להישען על משנת 'אין ייאוש בעולם כלל' במאת האחוזים.

"הוא מצדו לא האמין ברופאים", מספרת תמי. "הוא הזכיר לעצמו ללא הרף שרק ה' הוא רופא כל בשר ושכל רגע הכל יכול להתהפך לטובה. וגם אני נאחזתי בתקווה, וגם אני התהלכתי באמונה שכזה פרח שמח עוד יוכיח לרופאים שהם טועים. אבל ישנו גם התא האפור והריאלי בראש. זה שמזכיר לך תמיד שהרופאה אמרה שאין תרופה. ושהסוף מחכה לא רחוק מעבר לפינה.

למעשה מעולם לא שוחחנו על המוות. כן, הוא תיאר לי את הלוויה שלו פה ושם, אבל תמיד היו שם עשרות נכדים ומאות נינים מסביב למיטה...

כשהוא איבד את היכולת לעלות מדרגות עברנו לדירה בקומת קרקע. ראיתי את ההידרדרות שלו בעיניים, הבחנתי שמיום ליום הוא מרגיש יותר ויותר גרוע. אבל הוא התעקש לחתום חוזה לדירה לשלוש שנים... בפועל הוא גר בה שבוע. גם מקרר חדש הוא הזמין. אמנם היה מקרר בדירה, אבל הוא לא היה מוצלח. הוא התקשר להזמין מקרר וביקש משהו טוב 'שיחזיק מעמד לשלושים שנה'... כי למה שלא יהיה לנו מקרר טוב יותר?"

איך מגיעים לדרגות כאלו? אם ראית מקרוב, אולי יש לך טיפים...

"זאת הייתה עבודה מאד קשה, והוא עבד בה תמיד. הרבה היה אומר: 'יש מחלה מאד מאד קשה, מחלת העצבות. זאת מחלה קשה יותר מזו שאני חולה בה, והרבה יותר קשה לצאת ממנה'. רבי נחמן אומר שהשמחה הוא רפואה לכל הרפואות ובעלי היה מדגיש שאם השמחה היא רפואה, העצבות היא מחלה"

ובואי נדבר רגע עליך. מה נתן לך כוח?

"מה שנתן לי כוח בשלב הראשון הייתה האמונה שלו. השמחה שלו.

פסח של אותה שנה היה הראשון בו פתחנו מטבח. לא ממש מטבח, כן? שיש חלבי של זוג צעיר עם קומקום ונייר כסף... ובסוף בכלל לא היינו בבית. אי שם במחלקה עם הגילוי הנורא, אמרתי לו: 'אתה זוכר איך עבדנו קשה וניקינו...'.

'מה את רוצה', הוא החזיר לי, 'בסוף נסענו לבית מלון'.

וזהו. השמחה שלו לא אפשרה לי משהו אחר. הוא מצדו מאד ריחם עלי, ואני החזרתי לו: 'אני לא הסיפור. זה אתה החולה'. אבל כשהחולה שמח כמו בריא ויותר ממנו, איך את יכולה מן הצד להתעצב?

אנשים מהצד שאלו איך אני לא נופלת לדיכאון.

'איך אני אהיה בדיכאון', עניתי בחיוך מיואש 'אם הוא בעצמו שמח'?

כשהצוות הרפואי ציין שכולם במצב כזה לוקחים כדורים נגד דיכאון, שזה לגמרי הגיוני ולגיטימי הגבתי: אם ככה הוא בלי כדורים, איך הוא יהיה עם? מה אתם רוצים, שהוא ירקוד על הטנדרים!?

גם באותה נסיעה מדהימה לאומן מיד אחרי הגילוי הוא שיתף אותי שעיקר תפילתו הייתה שיישאר בשמחה. זה בהחלט תסכל אותי: 'אומרים לך שאתה חולה, ואתה מתפלל על השמחה'. אבל זה היה הוא. מאמין באמונה שלמה שאין רפואה גדולה יותר משמחה. ולחיות לצד אדם כזה, זה בהחלט מגביה".

תמי מוכרחה לסייג. "למרות כל זה, בשלב הבא קלטתי שלכל אחד ישנה העבודה האישית שהיא אך ורק שלו. היה רגע שבו הרגשתי שנפלתי בין הכיסאות. לו הייתה כזאת אמונה חזקה, לאמא שלו גם. ומה יהיה אתי? איך אני אחזיק מעמד? באותה רגע הבנתי בעוצמה שעבודת האמונה היא עבודה אישית לחלוטין. לא יעזור לך שבעלך חזק ומחובר, לא יועיל לך שההורים שלך איתנים ומאמינים. קל יותר להתחבר בסביבה מאמינה, אבל העבודה נשארת אישית. ידעתי שאם אני לא אקנה אמונה במטבעות שלי- לא יהיה לי".

אז איך באמת קונים?

"קוראים המון המון על אמונה. יש ספרים נפלאים, וכל אחד מהם מחזק יותר ויותר. אומרים בפה דיבורים של אמונה, 'האמנתי כי אדבר', עד שמרגישים שלאט לאט הדיבור מחלחל לעומק ומשפיע".

אפשר לשאול אותך מה היה הרגע הכי קשה?

"הרגע ההוא היה באלול של השנה שעברה. באחד הימים של שגרת המחלה, כשהטיפולים כביכול הצליחו והוא היה בעל מתפקד בסך הכל, חיוני ושמח. עיינתי במסמך רפואי שחמק עד כה מעיני, ואני מגלה שכתוב בו, באותיות מרובעות, שהצפי הרפואי שהוא יחזיק מעמד שנה או מקסימום שנתיים.

ככה היה כתוב שם, ואני כמעט נזלתי אל הרצפה.

זה היה רגע נורא.

את רואה מולך אדם רגיל, שמח ומספרים לך שהוא לא יחיה יותר משנתיים. והאדם הזה הוא בעלך!

הידיים שלי רעדו. גם הרגליים. כשלתי בחולשה אל הספה וצנחתי אליה. מחוסלת. תוך כדי שאני מקמטת את הדף נכנסת שיחה. אבא שלי על הקו.

הקול שלו רועד בהתרגשות אחרת, כשהוא אומר לי: 'תמי, מזל טוב!. נולדה לך אחות'. הרגשתי באותו רגע חיבוק עז ואמיץ מה' יתברך. הרי הבשורה הטובה הייתה יכולה להישמע כבר קודם, והייתה יכולה לחכות עוד כמה שעות. אבל לא. ה' שלח לי אור. הוא שלף אותי מיד מהעצבות. תמי, מזל טוב".

שופרות:

"הבנתי שיש לי שליחות אחרת"

מאחורי הוילון, ממש באותו החדר של ר' חיים איצ'ה שכב חולה אחר.

ובאותו ערב, כשהבת שלו, חילונית רחוקה, הגיעה לבקר אותו, היא נחרדה. דברים נוראים קרו, המראה היה קשה מנשוא. המחנכת גב' חנה לבקוביץ, ששהתה שם ליד מיטת בנה הרגישה חובה לגשת אליה, להחזיק לה את היד, לתת קצת כוח.

"תגידי", שאלה אותה בת רחוקה את אמו של החולה המאמין. "את לא כועסת על אלוקים?"

המבטים נפגשו באותו הרגע. הדמעות.

חנה הציעה לה לקבל במתנה את ספרה גדוש האמונה 'במיוחד בשבילך', בתנאי שתקרא בו. אחר כך שאלה: 'אתה רוצה אולי לשאול את הבן שלי את השאלה הזאת?'

היא רצתה.

היא נכנסה מעבר לפרגוד.

"תגידי לי", התיזה כלפי האברך המיוסר, השמח. "אתה חושב שאלוקים הוא טוב לב?"

פרץ צחוק גאה ועלה מהמיטה של ר' חיים יצחק

"הוא כל כך צחק מהרעיון", משחזרת אמא שלו. "אבל אחרי הצחוק הוא נתן לה הרצאה עמוקה ומדהימה על מהות הייסורים, על עולם הזה ועל עולם הבא. כאילו היה לו ותק של עשרות שנים בקירוב רחוקים. היא עזבה את החדר נפעמת, בוכה. קרובה מאי פעם.

ואחר כך, חיים איצ'ה, שכבר לא יכל לזוז, לא ויתר, כמובן, לבקש מאחיו להניח לאבא שלה

עמדתי שם
בצד, רועדת
ונרגשת.
ידעתי בדיוק
למה ה'
שלח אותנו
למחלה
האונקולוגית
באותה
שבת. זה
היה רגע בלי
שאלות

”ד

תפילין.”
כן, אחד הפרקים המרוממים יותר בסיפורה של תמי, הוא סיפור השליחות.
”עד עכשיו חשבתי שהשליחות שלי היא ללמוד תורה ולעבוד את ה', כך הוא אמר אז עוד מאחורי הווילון במחלקה 'עכשיו אני מבין שהשליחות שלי תהיה להפיץ אמונה'. הוא לא הניח לרגע מהשליחות.
'אני רמקול של רבנו', כך חזר ואמר שוב ושוב בהמשך 'אני שופר של אמונה'. בשנה הראשונה הוא פשוט היה נכנס למחלקה בצעדים של ריקוד, וסוחב אליו אנשים מדוכדכים לרקוד 'כי אנחנו יהודים'. הוא היה אוסף נשמות במחלקה, בודק מי עוד לא הניח תפילין היום. אדם במצבו אמור להירתע ממעמדות של 'ציאת נשמה, התדירים כל כך בשטח, אבל הוא לא ויתר. הוא נכנס לכל מעמד כזה של יהודי רחוק, הוא צעק איתו 'שמע ישראל', הוא אמר אתו וידוי. הוא היה פונה לבני המשפחה עם כל הכריזמה והקסם שלו ומכריז: 'הזמן הזה הוא זמן גדול מאד לנשמה. כל אחד שעומד כאן מסביב יחשוב מה הוא מקבל עליו, לזכות הנשמה שעוברת לעולם האמת עכשיו', והוא היה שר שירי רגש ותפילה, מזמר את הניגון הברסלבי 'בדרך לגן עדן'.
'צדיק!' הוא צעק פעם אחרי יהודי רחוק מאד וסובל מאד במחלקה. 'רוצה להניח תפילין?'
'אתה לא תקרא לי צדיק', התפרץ אותו יהודי סובל. 'תשמע מה אלוקים עשה לסבא שלי באושוויץ, ותראה מה הוא עושה לי עכשיו'. בעלי לא ענה. הוא רק הזיז ימין ושמאל את הפאה, את הפאות הארוכות, התלויות, חשף קמעא את הקרחת.
'אההה'', פתאום היה הקול מובס. ורך. 'סליחה, סליחה. לאחד כמוך יש זכות דיבור. בסדר, בוא. תביא לי תפילין'.
זאת הייתה השליחות שהוא התכוון אליה, ברגעי הגילוי וההלם, מאחורי הווילון. זאת הייתה המחלה שהוא הפך לכלי לקרב בו, להפיץ בו אור. ומהאור שלו אי אפשר היה להתעלם. כולם נדבקו אליו, כמו פרפרים לאותו האור. כולם אהבו אותו. נכרכו אחריו, נדבקו דרכו בה' יתברך".
בתקופת הטיפולים שהינו בכל פעם שבוע בבית חולים ואחר כך- שבועיים בבית. כל שבוע כזה נפתח באמירה מחוייכת: 'טוב, אני לוקח לנו חדר במלון בבית וגן', והסתיים במוצאי שבת אחרי שבת מרוממת ומלאה שמחה ואמונה. תמיד היה ממחר להניח תפילין לכל מי שטרם

הניח במחלקה, וחוזר מלא סיפוק מהנפשות שעשה. באחת השבתות שמתי לב ליהודי רחוק מאד, מגושם מאד, גבוה וחסון שמציץ מדי פעם אל החדר שלנו. אני נבהלתי ממנו אבל בעלי היה זורק לו תוך כדי הסעודה והזמירות משפטים כמו 'אשריך'! או 'רוצה לשמוע קידוש'? ביום ראשון בבוקר, לפני שיצאנו, תוך כדי שאנחנו מתארגנים ואורזים את החפצים, הוא נכנס, פנה לבעלי ואמר: 'אני רוצה להגיד לך שהתאהבתי בך מהרגע הראשון. הדרך שלך הדליקה בי משהו, שאין לי הסבר בשבילו. אני רוצה עכשיו להניח תפילין, ושזה יהיה לך לזכות'.
עמדתי שם בצד, רועדת ונרגשת. ידעתי בדיוק למה ה' שלח אותנו למחלה האונקולוגית באותה שבת. זה היה רגע בלי שאלות.

יום דין
”יש לי משפט, אני אצא זכאי”
אלול תשפ”ג, המחלה בעיצומה, והרופא מבקש להכין תכנית טיפולים לתקופה הבאה.
”חכה בבקשה”, מבקש ר' חיים איצ'ה מהרופא.
”עוד מעט יש לי משפט. אני בטוח שאצא זכאי”.
והוא מתכוון למשפט. והוא בטוח באבא שיוציא לאור צדקו.
באיבריו הדואבים, בגוף מוכה טיפולים הוא קונה כרטיס טיסה, אורז מזוודות. אומן ראש השנה.
”הוא התייחס למה שאמר במלא הרצינות”, מבהירה תמי. ”הוא האמין בכל מילה, ובביטוח הבריאות לקראת הנסיעה כתב שעבר טיפולים כימותרפיים בעבר, אבל בעמודה המבקשת לברר אם עתיד לעבור טיפולים כימותרפיים בעתיד סימן בביטחון גמור- 'לא'”.
הימים הנוראים עברו עליו בהתרוממות עצומה, הוא קרע את השמים, הוא התחנן, הוא השליך את עצמו על ה' יתברך, הוא היה בטוח שייכתב בספר חיים.
אחרי שמחת תורה הגיעו תוצאות הבדיקות. תוצאות אחרות.
”אחים יקרים ואהובים”, כך נפתחה ההודעה שהשאיר בקו המשפחתי מיד לאחר מכן ”מדבר פה חיים איצ'ה! אח שלכם!” קולו חם ועירני כשהוא מודיע ”אוהב אתכם, חושב עליכם הרבה. התבשרתי היום בשורה, שהרופאה דברה עם אמא ואמרה לה שלפי התוצאות של הבדיקות המצב לא כל כך מרנין, זאת אומרת

אם רוצים קשר עם ה', זה היה המסר שבער בנשמתו, לא מספיק רק להתפלל. צריך לגשת אליו, לדבר אתו

שכמה שהאמנתי בה' ובטחתי בו שאחרי כל
כל הראש השנה ובעשרת ימי תשובה וביום
כיפור, ואחרי שנענענו את הלולב... ואחרי כל
המתקת הדינים בהושענא רבא ואחרי שרקדנו
עם התורה! אחרי הכל- ואחרי שקיוונו
ורצינו- אלו התוצאות. המחלה עדיין כאן והיא
אפילו קצת מתפשטת.... אבל למה אני אומר
את זה בכזה קול שמח כאילו מדובר באיזו
בשורה מרנינה? כי יש שני סוגי סיפורים. יש
סיפור שבסופו- אחרי כל התפילות, גילו בסוף
בתוצאות שהנה! אתם רואים מה זה?...אבל יש
סיפור שמסתיים אחרת. שאחרי הכל, בסוף לא
רק שזה נשאר אלא זה גם מתפשט. אבל גם
הסוף הזה שמח. כי עם כל זה ה' השאיר אותי
באמונה בו, בשמחה בו, בלי בלבול של אחוז
אחד... אני חושב, שזה הטוב והנגלה והנראה
לעין כול. הקב"ה ראה את התפילות שלי,
הוא ראה את התפילות שלכם, הוא ראה מה
שעשיתי באומן ראש השנה ועם כל כזה הוא
אומר- תשמע טוב, אני מרחם עליך ואני יודע
שהרחמנות הכי גדולה היא שתצטרך להמשיך
את הטיפולים האלו, ותצטרך להמשיך להיות
עם המחלה הזאת. זה לא אומר שאני לא בריא.
אני בריא. אבל יש לי המחלה. הנוראה. בתוך
גופי. אני מאמין שה' רחמן מלא רחמים"...
בהמשך הוא גם מבקש מכל המשפחה להיות
בשמחה. להתפלל מתוך שמחה. והוא חותם:
'אח שלכם, האוהב אתכם- חיים יצחק בן חנה
רבקה".
(ניתן לשמוע את ההודעה ב"קו לשיפור איכות
חיים"
0723371193 בניתוב 1121#)

אבינו מלכנו "תנו לו חמש דקות שיחה"

**דברת על שליחות. כולנו רוצים לעזור לכם
להמשיך אותה.**
**כולנו רוצים להתקרב לדרך הזאת, לחיות חיים
גבוהים יותר. של שמחה עמוקה.**

מה היה המסר העיקרי שהוא שאף להעביר?
"זאת שאלה לא קלה... אני חושבת שהדבר
ה'פרקטי' שהוא חי לפיו והחזיק בו היה 'לחיות
את ההווה'. היו לו ייסורים מטורפים והוא החזיק
בהם שמח רק בזכות המבט הממוקד הזה.
'בשנייה הזאת אני מסוגל לשרוד', היה אומר
'ואולי עוד רגע כבר ארגיש טוב יותר'.
כשנשירת השיער הצפויה הטרידה אותי הוא
אמר 'עכשיו יש לי שיער. למה לחשוב על
מתי שלא יהיה?' והאמת היא שיש כאן כוח

עצום שנובע ממבט עמוק של אמונה. כשאדם
מקבל ניסיון הוא מקבל כוח גדול מה' לעמוד
בו, כשאדם מזמין את העתיד, והניסיון עוד לא
הגיע- אין לו אותם כוחות, כך שהוא מתייסר
לשווא. הייסורים של הרגע, הכאב של ההווה, ה'
נמצא בו, ומחזיק לנו יד.
הדבר השני שבער בנשמתו היה: התבודדות.
ובמילים פשוטות: שיחה עם ה'.
תמיד, מאז שהכיר בעצמו את ההתבודדות,
ניסה לשכנע אנשים לדבר עם ה'. הוא היה פוגש
יהודים, שואל אותם: 'תגיד, אתה מדבר עם ה'?'
'בטח!' היו עונים לו. 'שחרית מנחה וערבית,
שבח הודיה ובקשה'.
'תגיד, אתה נשוי? הייתה השאלה הבאה. 'ועם
אשתך? אתה רק מבקש ממנה בקשות ואומר
תודה רבה?'
אם רוצים קשר עם ה', זה היה המסר שבער
בנשמתו, לא מספיק רק להתפלל. צריך לגשת
אליו, לדבר אתו. וזה המסר שבער לו בחיים,
זאת הייתה הבקשה שלו מכל מי שרצה לעלות
משהו לזכותו ולרפואתו: תמצא לך חמש דקות
ביום לשוחח עם ה', תשתף אותו בחיים שלך.
תהיה אתו בקשר.
אחרי חודשיים רצופים של שהייה בבית החולים
פגשתי אותו בוכה.
והיו לו אינסוף סיבות לבכות.
וכל הדמעות בעולם לא היו מספיקות לבכי
הכאב שלו, לבכי הפחד, לבכי האובדן והייסורים.
אבל הוא מצא לו דמעות אחרות, חצובות
ממקום אחר.
'ה', אני רק חודשיים מחוץ לבית, ואתה כבר
אלפיים שנה בגלות'...
שנה קודם לכן, במפגש משפחתי עליו, כשהכל
היה רגיל, והחיים היפים זרמו, הוא לא שכח את
השכינה שנמצאת בגלות.
הוא ניהל קמפיין של התרמה לאישה אלמנה,
עניה, שבעל הבית גירש אותה מהדירה והיא
יושבת על המדרגות, כשכל השקים הקרועים
שלה סביבה. הילדים שלה מייללים ואין לה
מנחם. ואז הוא זעק במר לב: לא תתרמו לה
משהו? לא תתנו לה כמה שקלים? כששקט
מתוח שרר סביב וכל העיניים היו אדומות הוא
אמר- האלמנה היא השכינה... אין לה בית.
וכנסת ישראל, ילדיה, מייללים סביבה. מי מוכן
לתרום דקות של שיחה עם ה'. כל אחד חמש
דקות ביום. תרומה!...
כך, עם הכושר הרטורי המבורך שלו, התרים
יהודים לדקות שיחה. כשהיה בריא, כשחלה,
ואנחנו במקומו- עכשיו".

”אני לא אוהב לישון. ואני מתבטל לרצון הי”

המחנכת חנה לבקוביץ מספרת בנענוע על ילד שעשועים:

”חיים איצ’ה היה ילד מאד שובב. חשוב לי לספר את זה לאימהות ששמעו עליו, ולאמהות שקוראות את הכתבה הזאת. כן, הוא היה ילד עם רצונות טובים, אבל בהחלט- ילד מאתגר. לא מלאך. הוא היה הולך למכולת, מתיישב על עגלת הקניות ו’נוסע’ עליה כל הירידה בדרך הביתה... היה לו גם בטחון עצמי לא מבוטל, הייתי אומרת אפילו- מופרז. בתור ילד בן שלוש עשרה סיפר לי בדרך אגב: ’פגשתי את הרב יוטקובסקי מ’אנחנו וצאצאנו’ והצעתי לו לספר סיפור אצלם בדיסק’. שמעתי בחצי אוזן, לא לקחתי אותו ברצינות, אבל כשהגיע הדיסק של חנוכה הצטלל פתאום קולו החיוני ברחבי הבית: מספר סיפור לילדי ישראל... ככה, מעצמו. תמיד הייתה לו משיכה לרוחניות, וככל שגדל למד לנתב את המרץ לעשייה טובה. הוא לא נולד מלאך, והוא גם מעולם לא נפרד מאותן תכונות חיוניות של ילדותו. הוא ניתב אותן לאש קודש.

כבר כשהיה כבן שבע עשרה הרגשנו כולנו שלא מדובר בסתם נער. הייתה לכל האחים שלו הרגשה פנימית ברורה שאת חיים איצ’ה צריך לכבד, שיש מה ללמוד ממנו. רובם גדולים ממנו ובכל זאת ראו זכות לשמש אותו. כל תפילת שמונה עשרה שלו ארכה שעה שלמה, וכששאלתי אותו: ’מה אתה עושה שם? אני לא מצליחה להתפלל יותר מעשר דקות’, הוא פשוט לא הבין על מה השאלה. תפילה הייתה אצלו העונג הגדול.

כששאל אותו אחד הרופאים ברגע של כנות: ’אתה לא מפחד למות?’ הוא ענה: ה’ פה וה’ שם. אין לי ממה לפחד. אבל כן, חבל לי להיפרד מהתפילה. תפילה היא דבר יקר מאד’...

גלגל חייו סבב סביב הציר של אהבה: אהבת ה’, אהבת ישראל ואהבת התורה. לא פלא שיהודים מכל קצוות הקשת באו לנחם אותנו, שכולם חשו אליו קרבה מיוחדת. כולם היו בעיניו צדיקים וטובים. אח חילוני אמר לו בגילוי לב: ’אתה יודע, חיים איצ’ה, לא האמנתי שאני יכול להיות חבר של חסיד... והנה אני מרגיש כאילו אתה אח שלי’.

’למה כאילו’, נזעק חיים איצ’ה מיד. ’אתה אח שלי. באמת!’

כשהזעיקו אותנו, באחד הרגעים שהיה נראה שהנה

הנה פורחת נשמתו הוא קיבל אותנו בשמחה: ’הו, איזו הפתעה שבאתם! אני אוהב אתכם!’ כן, גם ביום האחרון עוד מלמל לאח שטיפל בו, בשארית כוחותיו: ’אין עליך’. וימים ספורים קודם הכתיב לי במרץ מילות תודה והוקרה למתנדב שחילק אוכל במחלקה. רוחו של חיים איצ’ה החזיקה אותו מעל ומעבר לכל דמיון, הוכיחה לנו שוב כוחה של אמונה. חודש וחצי לפני שנפטר אמר לי ראש המחלקה: ’אנשים במצבו כבר לא סובלים... במצב כזה אנשים כבר עוזבים את העולם. אבל לבן שלך יש שתי ’בעיות’. ראשית, הוא צעיר והגוף שלו מחזיק את עצמו, ושנית- הרוח שלו חזקה מכפי שאנחנו מכירים. רק בזכות הרוח שלו הוא ממשיך לחיות...

לא נכון לומר שחיים איצ’ה ביקש את הייסורים. הוא בהחלט התפלל הרבה לה’ שלא יהיו לו ייסורים. הוא אמר לי שייסורים מביאים עליו קטנות המוחין, וזה קשה לו. אבל כשבאו הייסורים היה ממלמל: ’ה’, אני מודה לך, ה’, אני מודה לך’. תמי ואני היינו עומדות לידינו, ראות כמה הוא מיוסר וסובל, ופתאום היה מתפשט על הפנים שלו עונג רך... פתאום פשוט ראינו אותו מתענג על חוויה של קרבת ה’. עמדנו מן הצד, משתאות. כשהוא היה שר- ידענו שכעת הוא מאד מאד מיוסר...

בחודש וחצי האחרון, כשהיה אסור לו לזוז ממקומו שכב כל היום והתפלל, ואחרי שהשינה חטפה אותו מתוך חולשה היה פוקח את עיניו ושואל: ’אמא, איפה אני אווז?’

בתקופה האחרונה כששכב כאן בביתנו. המצב היה נורא, והוא דאג. הוא דאג לאבד את השמחה. ’אמא’, הוא אמר ’אני מפחד שהשמחה נופלת לי. ואני לא מוותר על זה בשום אופן’.

הוא ביקש שנכין לו שלטים סביב המיטה. על אחד ביקש לכתוב ’הטוב כי לא כלו רחמין, והמרחם כי לא תמו’, ולהדגיש את ה”א הידועה. על השני ’מצווה גדולה להיות בשמחה’, ועל השלישי ’יש עניין שיתהפך הכל לטובה’

את אמא שלו. ואמרת שהוא לא נולד מלאך. אז תגלי לנו: איך?

”חיים איצ’ה היה כנראה נשמה גבוהה מאד, אבל כל יהודי יכול. כל יהודי יכול כמוהו להציב לעצמו מטרה אחת- לעבוד את ה’. אנשים אומרים לי: ’טוב, הוא

היה נשמה גבוהה’, או ’טוב, הוא הבן שלך ואת כבר שנים מעמיקה באמונה’. נכון, אני באמת משתדלת לחיות אמונה ומנסה להדבק בה’, אבל העבודה הייתה שלו. הוא הכיר את ה’ כי הוא למד על ה’. ומה שהוא היה רוצה להגיד עכשיו לכולם הוא- ’אם אתם רוצים חיים מאושרים תתאמנו על זה, תלמדו על זה. תשנו לעצמכם שה’ הוא טוב. שה’ הוא רחמן.

אני אכן כאובה, מתגעגעת ובוכה הרבה אבל אנשים מן הצד חושבים שאנחנו לא נורמלים שאנחנו חוזרים לחיים. האמת היא שיש לנו סוד- אנחנו זוכרים שהכל מה’. אנחנו יודעים שה’ עוטף אותנו באהבה, קולו הנרגש של חיים איצ’ה מצלצל לנו באזניים: ’אמא! תראי מה כתוב פה בספר! כתוב פה שה’ אוהב יתברך אוהב כל יהודי אהבה עצומה!’

ואפשר לקבל את הכוח הזה מכל מקום. רק צריך להתאמן.

גם השליחות שזכה לה בתקופת מחלתו היא נחמה גדולה. האחים והאחיות בביה”ח תיארו איך היה חיים איצ’ה ’בורח’ להם: מנמנם ביום, קם בדבקות בחצות, מתחנן שינתקו אותו מהאינפוזיה כדי ללכת למקווה, ומשם ’בורח’ הלאה לכוילל...

בכל מקום בו דרך פרסם את שם ה’, את השמחה בו, את האמונה והביטחון בה’.

רבים מהצוות הרפואי נכנסו אל חדרו עם כיפה, כדי לכבד אותו, וכששמעו שקשה לו לעזוב את העולם כדי לא להפסיד הנחת תפילין, החלו להניח גם הם. בהנגנה החיוניות שלו, בקולו מלא הרגש והשמחה, היה מספר לקרובים ולרחוקים על גודל רחמי ה’, על מהות הייסורים, וכולם נקשרו אליו בעבותות של אהבה.

ביום האחרון לחייו, אחרי תקופת סבל בלתי נתפסת, בה התעקש להישאר עירני, ביקש שירדימו אותו לזמן קצר.

”אמא”, הוא לחש לי ”אף פעם לא אהבתי לישון. אבל אני מתבטל לרצון ה”.”

וכך יצאה נשמתו מהעולם בטהרה, מתוך דבקות ואהבה גדולה ליוצרו. כך, לצלילי הקלרינט בניגון ’בדרך לגן עדן’...